

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 26 lipca 1950 r.

w sprawie ujednoczenia warunków uprawnień do świadczeń dla dzieci w ubezpieczeniach społecznych.

Na podstawie art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 1 marca 1949 r. o zmianie niektórych przepisów o ubezpieczeniach społecznych (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 109) oraz art. 2 ust. 5 dekretu z dnia 28 października 1947 r. o ubezpieczeniu rodzinnym (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 414 i z 1950 r. Nr 20, poz. 170) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się przy ocenie warunków uprawnień do wszystkich świadczeń dla dzieci oraz świadczeń w razie śmierci dziecka, przysługujących na podstawie: ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396), rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 911) oraz dekretu z dnia 28 października 1947 r. o ubezpieczeniu rodzinnym (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 414) — z wszystkimi późniejszymi zmianami.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do uprawnień sierot, pobierających renty sieroce (pensje, zaopatrzenia) na podstawie innych przepisów prawnych.

§ 2. Za dzieci, dla których przysługują świadczenia, uważa się:

- 1) dzieci własne oraz dzieci przysposobione osoby ubezpieczonej lub korzystającej ze świadczeń;

2) dzieci obce, wychowywane i utrzymywane przez osobę ubezpieczoną lub korzystającą ze świadczeń, przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności.

§ 3. 1. Jeżeli przynajmniej jedno z rodziców dziecka żyje i może mu zapewnić utrzymanie, dziecko to może być uznane za wychowywane i utrzymywane przez inną osobę, gdy osobie tej została powierzona opieka nad dzieckiem przez władzę opiekuńczą. Nie dotyczy to wnuków i dzieci współmałżonka.

2. Prawo do rent sierocych z ubezpieczenia emerytalnego dla dzieci obcych przysługuje, jeśli wzięcie na wychowanie i utrzymanie nastąpiło co najmniej na rok przed śmiercią osoby, po której należy się renta.

§ 4. 1. Uprawnienia przysługują do ukończenia przez dziecko 16 lat życia.

2. Dla dzieci uczęszczających do szkół uprawnienia przysługują do ukończenia 24 lat życia.

3. Uprawnienie przewidziane w pkt 1 i 2 stosuje się bez względu na wiek, jeżeli otrzymujący świadczenie pozostaje w trwałej niezdolności do zarobkowania, a niezdolność ta powstała w okresie do lat 16 albo — w przypadku przedłużenia warunków ze względu na uczęszczanie do szkoły — w okresie do lat 24.

§ 5. 1. Uprawnienia do świadczeń dla dzieci nie przysługują:

- 1) jeżeli dziecko jest uprawnione do świadczeń z tytułu własnej pracy;
- 2) w razie zawarcia przez dziecko związku małżeńskiego.

2. Osobom pobierającym renty wypadkowe przysługują uprawnienia do świadczeń dla dzieci lub świadczeń w razie śmierci dziecka; jeżeli niezdolność do zarobkowania, spowodowana wypadkiem w zatrudnieniu lub chorobą zawodową, wynosi co najmniej 50%.

3. Minister Pracy i Opieki Społecznej może po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych ograniczyć lub zawiesić uprawnienia do poszczególnych świadczeń dla dzieci, korzystających z innych świadczeń z funduszy publicznych w rozmiarze dostatecznym dla pokrycia kosztów utrzymania i wychowania.

4. Udzielanie świadczeń dla dzieci zamieszkałych poza granicami Państwa regulują odrębne przepisy.

§ 6. 1. Świadczenia pieniężne dla dzieci powinny być przez osobę pobierającą je przeznaczone na potrzeby dziecka. W przypadku zawieszenia lub odebrania władzy rodzicielskiej świadczenia pieniężne dla dzieci będą wypłacane opiekunowi dziecka na żądanie opiekuna. W przypadku przyznania w drodze sądowej od osoby pobierającej świadczenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, świadczenia pieniężne dla dziecka będą wypłacane opiekunowi dziecka na żądanie opiekuna, przy czym świadczenia te nie podlegają zaliczeniu na należne zobowiązania alimentacyjne.

2. Jeżeli osoba pobierająca świadczenie zaniedbuje spełnianie obowiązków rodzicielskich wobec dziecka, na które pobiera świadczenia pieniężne, wypłata świadczeń może być dokonywana do rąk osoby lub instytucji sprawującej faktycznie opiekę nad dzieckiem, chociażby nie orzeczono zawieszenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej.

3. O uprawnieniach do pobierania świadczeń na podstawie ust. 2 rozstrzyga właściwa instytucja, udzielająca świadczeń, na wniosek rodziny dziecka, organów państwowych lub organizacji społecznych po wysłuchaniu opinii przedstawicielstwa pracowniczego zakładu pracy, jeżeli osoba pobierająca świadczenie jest zatrudniona. Rozstrzygnięcie władzy opiekuńczej wydane po orzeczeniu instytucji, udzielającej świadczeń, jest wiążące.

4. Osoby lub instytucje, sprawujące faktycznie lub obejmujące opiekę nad dzieckiem, są uprawnione również do zgłaszania roszczeń o świadczenia dla dzieci, jeśli osoba uprawniona do tych świadczeń tego zaniedbuje.

§ 7. Jeżeli wskutek szczególnych okoliczności warunki powstania prawa do świadczeń nie są spełnione, świadczenie może być wyjątkowo przyznane jako dobrowolne, jeżeli odmowa prowadziłaby do społecznego pokrzywdzenia. Tryb przyznawania tych świadczeń ustali Minister Pracy i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych.

§ 8. 1. Prawo do rent sierocych i dodatków do renty ubezpieczonego, przysługujących dla dzieci nie odpowiadających warunkom określonym w niniejszym rozporządzeniu, ustaje po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Świadczeń, do których prawo powstało dopiero na podstawie niniejszego rozporządzenia, udziela się najwcześniej od pierwszego dnia miesiąca, następującego po dniu wejścia w życie rozporządzenia. Nie ulegają zwrotowi świadczenia wypłacone przed tym dniem na podstawie tymczasowych zarządzeń o rozszerzeniu zakresu dzieci uprawnionych oraz wypłacone dla dzieci, dla których świadczenia te przysługiwałyby na podstawie niniejszego rozporządzenia.

§ 9. 1. Do oceny pozostałych warunków uprawnień do świadczeń, nie unormowanych rozporządzeniem, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Postanowienia art. 148 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym nie stosuje się do wnuków i rodzeństwa osoby zmarłej wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej.

§ 10. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz